

Vybrané otázky navrhovaných zmien právnej úpravy spoločnosti s ručením obmedzeným (porovnanie s českým a nemeckým modelom)

Radka Kopčová*

DOI: <https://doi.org/10.24040/sap.2024.11.2-3.92-111>

Abstrakt:

KOPČOVÁ, Radka: *Vybrané otázky navrhovaných zmien právnej úpravy spoločnosti s ručením obmedzeným (porovnanie s českým a nemeckým modelom)*. Právna úprava obchodných spoločností sa na Slovensku od 90. rokov nijakým významným spôsobom nezmenila. Predložený legislatívny zámer rekodifikácie práva obchodných spoločností by mal preto priniesť podstatné zmeny v právnej úprave obchodných spoločností tak, aby sa právna úprava obchodných spoločností priblížila zahraničným, moderným právnym poriadkom. Autor analyzuje a hodnotí navrhované zmeny budúcej právnej úpravy vybranej obchodnej spoločnosti – spoločnosti s ručením obmedzeným, ako najpopulárnejšej obchodnej spoločnosti na Slovensku. Zmeny hodnotí v komparácii s dvomi vybranými zahraničnými modelmi, a to českým a nemeckým obchodným právom. V článku sa autor zamerá na vybrané právne inštitúty spoločnosti s ručením obmedzeným, a to: a) Spoločnosť s ručením obmedzeným ako kapitálová spoločnosť, b) Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným, c) Vklad spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným, a d) Počet zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Autor záverom vyjadruje svoje postoje k navrhovaným zmenám a uvádza návrhy *de lege ferenda*.

Kľúčové slová:

spoločnosť s ručením obmedzeným, kapitálová spoločnosť, základné imanie, vklad spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným, zakladatelia spoločnosti s ručením obmedzeným.

Selected Issues of the Proposed Changes to the legal Regulation of Limited Liability Companies (Comparison with the Czech and German Legal Regulation)

Abstract:

KOPČOVÁ, Radka: *Selected Issues of the Proposed Changes to the legal Regulation of Limited Liability Companies (Comparison with the Czech and German Legal Regulation)*. The legal regulation of commercial companies in Slovakia has not changed significantly since the 1990s. This is also why the proposed new legal regulation of commercial companies aims to get closer

---

* JUDr. Radka Kopčová, PhD. LL.M., Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, Ústav súkromného práva, odborná asistentka. ORCID <https://orcid.org/0009-0000-0930-4543>

to modern foreign legal systems. In the contribution, the author analyzes the proposed changes in the future legal regulation of limited liability companies in Slovakia. In doing so, he compares the current and future proposed legislation with selected foreign legal systems. Specifically, Czech commercial law and German commercial law. They serve as a model for the creation of new legal regulation of business companies in Slovakia. In the contribution, the author analyzes only the following legal institutes: a) A limited liability company as a capital company; b) The share capital of a limited liability company; c) Deposit of a partner of a limited liability company; d) Number of founders of a limited liability company. In the conclusion, the author expresses his position on the proposed changes and presents *de lege ferenda* proposals.

Key words:

Limited Liability Company, capital company, the company's share capital, company founder's contribution to the company, number of company founders.

Úvod

Právna úprava obchodných spoločností na Slovensku je upravená v §§ 76-260 Zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník).¹ OBZ sa od roku 1991 novelizoval takmer 50-krát, no právna úprava obchodných spoločností sa vo všeobecnosti od 90. rokov nijak výraznejšie vpred neposunula. Aj preto má navrhovaná nová právna úprava obchodných spoločností za cieľ priblížiť sa zahraničným, moderným právnym poriadkom. Navrhované zmeny v zmysle predloženého legislatívneho zámeru rekodifikácie práva obchodných spoločností by mali priniesť podstatné zmeny v právnej úprave obchodných spoločností v OBZ.² Súčasná právna úprava obchodných spoločností sa podľa navrhovaných zmien zúži a bude obsahovať najmä spoločnú právnu úpravu kapitálových spoločností. Tá sa bude týkať predovšetkým povinností a zodpovednosti členov orgánov obchodných spoločností, práv a povinností spoločníkov obchodných spoločností, pravidiel ochrany kapitálu a veriteľov obchodných spoločností a osobitných povinností obchodných spoločností a ich štatutárnych orgánov vo vzťahu k hroziacemu úpadku obchodnej spoločnosti.³ Snahu o zlepšenie v novom prameni práva obchodných spoločností vidíme najmä v odstránení duplicitnej právnej úpravy obchodných spoločností a v zabezpečení jednotného výkladu pomocou zavedenia rovnakých právnych inštitútov, pri ktorých sa vo vzťahu k právnym formám obchodných spoločností vyžaduje osobitná úprava. V zmysle predloženého legislatívneho zámeru sa v rámci všeobecnej právnej úpravy obchodných spoločností budú zmeny týkať najmä *kapitálových* právnych foriem

1 ďalej iba „OBZ“.

2 MS SR: Legislatívny zámer rekodifikácie práva obchodných spoločností, [online], 2021, [cit. 30.10.2023]. Dostupné na internete: <https://www.justice.gov.sk/dokumenty/2022/02/Legislativny-zamer-ZoOSaS_2021.pdf>, (ďalej iba ako „Legislatívny zámer“), s. 13.

3 Tamtiež.

obchodných spoločností, medzi ktoré právna teória zaraďuje aj *spoločnosť s ručením obmedzeným*, ktorej sa v predloženom príspevku bližšie venujeme.⁴

Spoločnosť s ručením obmedzeným, ako jedna z foriem obchodných spoločností na Slovensku, je upravená v §§ 105-153 OBZ. Keďže právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným je pomerne rozsiahla, zameriame sa len na jej vybrané právne inštitúty, ktoré sa týkajú samotného vymedzenia spoločnosti s ručením obmedzeným v systéme práva, a využitím metódy vedeckého skúmania podrobne analyzujeme proces jej založenia. Aplikáciou metód jazykového a gramatického výkladu reflektujeme na navrhované zmeny v budúcej právnej úprave tejto formy spoločnosti na Slovensku a vo veľkej miere porovnáваме súčasnú právnu úpravu s navrhovanou právnou úpravou. Metódu komparácie a sumarizácie vo veľkej miere využívame aj pri porovnaní a hodnotení slovenskej právnej úpravy v porovnaní s dvomi vybranými zahraničnými právnymi poriadkami, a to česká a nemecká obchodno-právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným. V kontexte s príkladnými modelmi metódou syntézy hodnotíme navrhované zmeny nasledovných vybraných inštitútov:

1. Spoločnosť s ručením obmedzeným ako kapitálová spoločnosť.
2. Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným.
3. Vklad spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným.
4. Počet zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným.

1. Spoločnosť s ručením obmedzeným ako kapitálová spoločnosť

Spoločnosť s ručením obmedzeným je síce zaraďovaná ku kapitálovým spoločnostiam, no v právnej teórii prevláda názor, že nejde o čisto kapitálovú spoločnosť ale o kapitálovú spoločnosť s prvkami osobnej spoločnosti.⁵ Súčasná právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným totiž vykazuje niektoré zo znakov osobných obchodných spoločností, napríklad:

- i. počet spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným je obmedzený tak, aby sa zabezpečila ešte možnosť ich účasti na osobnom riadení spoločnosti, ak o to prejavia záujem;
- ii. každý zo spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným môže mať iba jeden obchodný podiel;
- iii. prevoditeľnosť obchodných podielov v spoločnosti s ručením obmedzeným je obmedzená;
- iv. existencia ručenia spoločníkov (aj keď len v obmedzenom rozsahu).⁶

---

4 Spoločnosť s ručením obmedzeným je síce právnou teóriou zaradená ku kapitálovým spoločnostiam, no vykazuje aj niektoré znaky typické pre osobné obchodné spoločnosti. Viac v ďalšom výklade (pozri: KUBÍČEK, P. a kol. *Obchodné právo*. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021. s. 138).

5 Porovnaj: SUCHOŽA, J. - HUSÁR, J. a kol. *Obchodné právo*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009, s. 317; OVEČKOVÁ, O. a kol. *Obchodný zákonník. Komentár*. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2008, s. 169.

6 Porovnaj: MATT, T. *Einflussnahmerechte des GmbH-Gesellschafters im Vergleich zum Aktionär der AG*. Essen : University of Applied Sciences, 2017, s. 21.; KUBÍČEK, P. a kol. *Obchodné právo*. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021, s. 138.

Ad. ii.) každý zo spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným môže mať iba jeden obchodný podiel;

V novej právnej úprave obchodných spoločností má byť spoločnosť s ručením obmedzeným kreovaná ako primárne kapitálová spoločnosť.⁷ Posilnenie kapitálových prvkov spoločnosti s ručením obmedzeným by mali spočívať najmä v zásadných zmenách týkajúcich sa inštitútu *obchodného podielu*. Obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka a im zodpovedajúcu účasť na spoločnosti. Podľa súčasnej právnej úpravy ust. § 114 ods. 1 a 2 OBZ sa výška obchodného podielu určuje podľa pomeru vkladu spoločníka k základnému imaniu spoločnosti a každému spoločníkovi prislúcha iba jeden obchodný podiel. V prípade, keď spoločník preberá záväzok na ďalší vklad (napríklad pri zvyšovaní základného imania), nevzniká mu nový obchodný podiel, ale zvyšuje sa jeho pôvodný obchodný podiel v pomere zodpovedajúcom výške ďalšieho vkladu. Rovnako aj v prípade, keď spoločník nadobudne ďalší obchodný podiel (napríklad z titulu zmluvy o prevode obchodného podielu), nebudú tomuto spoločníkovi prislúchať dva obchodné podiely, ale pomerovo sa zvýši jeho pôvodný obchodný podiel.⁸ Navrhuje sa *upustiť od tejto zásady jednotnosti obchodného podielu*, ktorá predstavuje jeden zo znakov typických pre osobné obchodné spoločnosti. Spoločníci tak budú môcť mať viacero obchodných podielov súčasne, s ktorými budú môcť osobitne disponovať (budú samostatným predmetom prevodu, prechodu a bude na nich možné zriadiť samostatné záložné právo). Upustenie od zásady jednotnosti obchodného podielu *vnímame pozitívne*, nakoľko jednotnosť obchodného podielu môže v súčasnosti v praxi vyvolať problémy, a to najmä v súvislosti so zriadením záložného práva na obchodný podiel. Problém by vyvstával v prípade, pokiaľ by spoločník (majiteľ obchodného podielu, ktorý je zaťažený záložným právom) nadobudol neskôr ďalší obchodný podiel. V zmysle už uvedeného ust. § 114 ods. 2 OBZ môže mať spoločník iba jeden obchodný podiel, a tak by sa oba obchodné podiely zlúčili do jedného obchodného podielu. Takýto obchodný podiel by tak síce bol zaťažený záložným právom, avšak záložná zmluva by sa nevzťahovala na jeho celú časť, ale iba na tú časť obchodného podielu, ktorý spoločník nadobudol neskôr (napríklad jeho novým vkladom). V českej právnej úprave sa, podľa nášho názoru správne, upustilo od zásady jednotnosti obchodného podielu a podľa ust. § 135 ods. 2 ZOK⁹ spoločník môže vlastniť viacero podielov a to aj rôzneho druhu, pokiaľ to dovoľuje spoločenská zmluva. Rovnako tak v nemeckej právnej úprave sa zásada jednotnosti obchodného podielu neuplatňuje.¹⁰

Ad. iii.) prevoditeľnosť obchodných podielov v spoločnosti s ručením obmedzeným je obmedzená;

Ďalším zo znakov osobných obchodných spoločností, ktoré vykazuje spoločnosť s ručením obmedzeným je *obmedzená prevoditeľnosť obchodných podielov*

7 Legislatívny záměr, s. 19.

8 BAŇACKÁ, L. Prevoditeľnosť obchodného podielu. In *Bulletin slovenskej advokácie*, 2009, č. 3, s. 10-18.

9 Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) ďalej iba ako „ZOK“.

10 § 33 ods. 2 GmbHG.

v spoločnosti. Po vzore českej právnej úpravy sa spoločnosť s ručením obmedzeným bude môcť podľa novej slovenskej právnej úpravy rozhodnúť, že obchodný podiel inkorporuje do formy cenného papiera.¹¹ V ZOK sú formou tohto inkorporovaného cenného papiera *kmeňové listy*. Možnosť inkorporovať obchodný podiel do kmeňových listov však musí podľa českého obchodného práva spoločenská zmluva priamo umožňovať a možno ju aplikovať iba na také obchodné podiely, pri ktorých nebola nijako obmedzená či inak vylúčená ich prevoditeľnosť.¹² Predpokladáme, že v novej slovenskej právnej úprave spoločnosti s ručením obmedzeným tomu bude obdobne. Neobmedzená prevoditeľnosť obchodného podielu predstavuje podľa nás zároveň aj jeden zo základných znakov kapitálových obchodných spoločností. Aj napriek tomu, že český zákonodarca stanovuje v uvedenom ustanovení podmienku pri prevoditeľnosti obchodného podielu („ak spoločenská zmluva neustanovuje inak“), dôležité je, že tento podiel je možné previesť bez následku na existenciu spoločnosti ako takej. Pri osobných obchodných spoločnostiach by takáto skutočnosť mala za následok zánik spoločnosti.

V súčasnom OBZ sa takáto navrhovaná právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným najviac približuje ustanoveniam o jednoduchých spoločnostiach na akcie. Jednoduchá spoločnosť na akcie je spoločnosť, ktorej základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou.¹³ S akciami jednoduchej spoločnosti na akcie sú spojené práva akcionára ako spoločníka podieľať sa podľa zákona a stanov spoločnosti na jej riadení, zisku a na likvidačnom zostatku po zrušení spoločnosti s likvidáciou (§ 220i ods. 1 OBZ). Stanovy spoločnosti jednoduchej spoločnosti na akcie môžu obmedziť alebo vylúčiť prevoditeľnosť akcií alebo niektorých druhov akcií spoločnosti (§ 220k ods. 1 OBZ). Podľa novej právnej úpravy si tak spoločníci v spoločnosti s ručením obmedzeným budú môcť tiež upraviť práva spoločníka spojené s cenným papierom.¹⁴

Ad. iv.) existencia ručenia spoločníkov (aj keď len v obmedzenom rozsahu).

Spoločnosť s ručením obmedzeným patrí historicky k novším formám podnikania na Slovensku, no v súčasnosti je práve tento druh obchodnej spoločnosti využívaný (nie

---

11 V práve obchodných spoločností ČR bolo zavedenie kmeňových listov v spoločnostiach s ručením obmedzeným jednou z najvýraznejších zmien v rámci ZOK, keďže pôvodný český Obchodný zákonník povoľoval podiel v podobe cenného papiera iba pre akciovú spoločnosť (porovnaj zákon č. 513/1993 Sb., § 61 ods. 1).

12 §§ 137, 138 ZOK.

13 § 220h ods.1 OBZ (Jednoduchá spoločnosť na akcie, ako samostatná forma obchodnej spoločnosti, v sebe obsahuje prvky akciovej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným. V zákone je jednoduchá spoločnosť na akcie systematicky zaradená až za ustanovenia akciovej spoločnosti a nie za ustanovenia spoločnosti s ručením obmedzeným, čo vypovedá o jej väčšej naviazanosti na ustanovenia týkajúce sa akciovej spoločnosti (v zákone nájdeme aj zakotvenú zásadu subsidiarity s akciovou spoločnosťou, podľa § 220h ods. 3 OBZ „Ak sa v tomto diele neustanovuje inak, použijú sa na jednoduchú spoločnosť na akcie primerane ustanovenia piateho dielu tejto časti zákona o akciovej spoločnosti.“).

14 Pozn. autora: Právna forma jednoduchej spoločnosti na akcie sa nenavrhuje prevziať do novej právnej úpravy obchodných spoločností.

len u nás) najčastejšie. Je tomu tak najmä pre jej celkovo nízku kapitálovú náročnosť a skutočnosť, že má privilegium „obmedzeného ručenia“.¹⁵ Ako uvádza Kubíček, existencia ručenia spoločníkov, aj keď len v obmedzenom rozsahu, je jedným zo znakov charakteristických pre osobné obchodné spoločnosti.¹⁶ Podľa ustanovenia §105 ods. 1 OBZ je spoločnosť s ručením obmedzeným definovaná ako spoločnosť, ktorej základné imanie tvoria vopred určené vklady spoločníkov. Jednotliví spoločníci ručia v spoločnosti s ručením obmedzeným za záväzky spoločnosti len do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (§ 106 OBZ). Spoločnosť ako taká zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. V otázke povinnosti ručenia za záväzky nedôjde v novej právnej úprave k zmenám. V zmysle legislatívneho zámeru bude spoločnosť s ručením obmedzeným kreovaná ako primárne kapitálová spoločnosť so základným imaním, ktorá zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom a ktorej *spoločníci*, ktorí si splnili svoje vkladové povinnosti, *neručia za záväzky spoločnosti*.¹⁷ V tomto ohľade máme za to, že súčasný status quo sa nijak zvlášť nezmení a spoločnosť s ručením obmedzeným si aj naďalej ponechá prvenstvo ako najobľúbenejšia forma obchodnej spoločnosti na Slovensku, a to (aj) vďaka privilegiu obmedzeného ručenia.

2. Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným

Ako sme uviedli, spoločnosť s ručením obmedzeným je najobľúbenejšou formou obchodnej spoločnosti na Slovensku. Jedným z dôvodov, prečo je tomu tak, je celková *nízka kapitálová náročnosť* pri jej založení. Popularite spoločnosti s ručením obmedzeným ako jednej z foriem podnikania môže ešte viac dopomôcť aj navrhované zníženie povinne vyžadovaného *základného imania*.

V súčasnej právnej úprave je minimálna hodnota základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným stanovená na 5000 eur. Základné imanie tvoria peňažné a nepeňažné vklady spoločníkov, pričom hodnota vkladu každého zo spoločníkov musí byť aspoň 750 eur. Na založení spoločnosti sa môže každý spoločník zúčastniť iba jedným vkladom vyjadreným kladným celým číslom. Výška jednotlivých vkladov spoločníkov môže byť určená aj rozdielne a ich celková hodnota (súčet) musí súhlasiť s hodnotou základného imania spoločnosti.¹⁸ Nová právna úprava by mala vyžadovať nižšie základné imanie pri založení spoločnosti s ručením obmedzeným ako súčasných 5000 eur. Podľa legislatívneho zámeru sa zvažuje prevziať niektorý zo zahraničných modelov, do úvahy prichádza najmä český a nemecký model.¹⁹

Podľa českej právnej úpravy, ustanovenie § 142 ZOK určuje minimálnu výšku vkladu na 1 Kč, pokiaľ spoločenská zmluva neurčí, že je výška vkladu vyššia. V zákone sa ďalej uvádza, že výška vkladu môže byť pre jednotlivé podiely stanovená rozdielne. Minimálna hodnota vkladu spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným tak

---

15 Porovnaj: POSCHMANN, T. *Die Unternehmensgesellschaft (UG) Vor- und Nachteile, Gemeinsamkeiten und Unterschiede zur GmbH*. Berlin : GRIN Verlag, 2020, s. 8.

16 KUBÍČEK, P. a kol. *Obchodné právo*. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021, s. 146.

17 Legislatívny zámer s. 19.

18 § 108 ods. 1 a § 109 OBZ.

19 Legislatívny zámer, s. 20.

v ZOK nie je vyslovene uvedená.²⁰ Ak by nová slovenská právna úprava vzala do úvahy český model, požadované základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným by sa tak znížilo z pôvodných 5000 eur na 1 Euro. Legislatívny zámer vychádza v tomto prípade z názoru, podľa ktorého požadovaná výška základného imania pri bežných obchodných spoločnostiach nie je dostatočnou ochranou veriteľa, ale predstavuje značnú záťaž pre zakladateľa obchodnej spoločnosti a je nevýhodou v súťaži oproti podobným formám obchodných spoločností zakladaných v iných štátoch.²¹

Nemecká právna úprava, naopak, stanovuje niekoľkonásobne vyšší počiatkový kapitál potrebný na založenie spoločnosti s ručením obmedzeným (GmbH).²² Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným je podľa ust. § 5 ods. 1 Zákona o spoločnostiach s ručením obmedzeným („GmbHG“) najmenej 25 000 eur.²³ V momente založenia spoločnosti musí byť toto základné imanie minimálne do polovice (čiže aspoň 12 500 eur) splatené na účet spoločnosti, ktorá musí mať možnosť s týmito prostriedkami voľne disponovať. Od roku 2008 je však možné v Nemecku založiť si aj tzv. „mini spoločnosť s ručením obmedzeným“ (z nem. „Mini-GmbH“), ktorá je najčastejšie využívaná práve malými začínajúcimi podnikateľmi, ktorí si nie sú istí, či sa im v podnikaní bude dariť alebo nie, prípadne nie sú pri založení spoločnosti schopní splatiť povinné základné imanie ako pri klasickej GmbH.²⁴ Oficiálny názov tejto spoločnosti znie „Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt)“ alebo skrátené „UG (haftungsbeschränkt)“, ktorý sa dá voľne preložiť ako spoločnosť podnikateľov (obmedzené ručenie), pričom uvedený dodatok v zátvorke sa musí vždy uvádzať spolu s názvom spoločnosti.²⁵ Treba zvýrazniť, že *nejde o jednu z foriem kapitálových obchodných spoločností*, UG s ručením obmedzeným je len akýsi variant klasickej GmbH.²⁶ V zákone sa nezmieňuje jej minimálne základné imanie, čiže sa pri jej založení nepredpokladá žiaden kapitál.²⁷ Práve kvôli absentujúcemu predpísanému

20 ELIÁŠ, K. Základní jmění společnosti s ručením omezeným a jeho změny. In *Právní rádce*, 1990. č. 9.

21 Legislatívny zámer, s. 19.

22 Nemožno si mýliť s UG (Haftungsbeschränkt), ktorej sa budeme venovať v ďalšom texte. Porovnaj: POSCHMANN, T. *Die Unternehmersgesellschaft (UG) Vor- und Nachteile, Gemeinsamkeiten und Unterschiede zur GmbH*. Berlin : GRIN Verlag. 2020, s. 14.

23 Zákon o spoločnostiach s ručením obmedzeným v revidovanom znení uverejnenom vo Federálnom vestníku zákonov, časť III, klasifikačné číslo 4123-1, ktorý bol naposledy zmenený a doplnený článkom 9 zákona z 22. februára 2023 (Federálny vestník 2023 I č. 51). Ďalej iba ako „GmbHG“.

24 WILMSCHEN, J. *Die Rechtsform der Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt) im Rahmen der Existenzgründung*, Duisburg : GRIN Verlag, 2009. s. 16.

25 § 5a ods. 1 GmbHG (ďalej iba ako „UG s ručením obmedzeným“).

26 Nemecká obchodnoprávna úprava pozná len 2 formy kapitálových spoločností – akciová spoločnosť - z nem. die AG (Aktiengesellschaft) a spoločnosť s ručením obmedzeným – z nem. die GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung). Bližšie pozri: POSCHMANN, T. *Die Unternehmersgesellschaft (UG) Vor- und Nachteile, Gemeinsamkeiten und Unterschiede zur GmbH*. Berlin : GRIN Verlag. 2020, s. 14.

27 Rsp. 1 euro, nakoľko každý zo spoločníkov musí pri založení spoločnosti vložiť peňažný vklad, ktorý musí byť vyjadrený celým kladným číslom (UG s ručením obmedzeným môže založiť minimálne 1 osoba = 1 euro).

základnému imaniu takejto spoločnosti majú UG s ručením obmedzeným v nemeckej obchodnej praxi zlú povest' a sú považované za nedôveryhodné. V právnej teórii sa tiež uvádza, že tieto spoločnosti majú dokonca ťažkosti so získaním pôžičky, a to aj napriek osobnej zodpovednosti štatutárneho orgánu.²⁸ Zákon preto ukladá UG s ručením obmedzeným povinnosť podať návrh na vyhlásenie insolvenencie v prípade, ak je spoločnosť platobne neschopná alebo predĺžená pod hrozbou trestnoprávnej zodpovednosti.²⁹ K ďalším povinnostiam UG s ručením obmedzeným patrí povinnosť vytvorenia si rezervného fondu, do ktorého si spoločnosť musí pravidelne vkladat' až štvrtinu ročného zisku. Túto rezervu nie je možné vyplácať jednotlivým spoločníkom ako podiel na zisku. Možno ju použiť len na: (a) navýšenie kapitálu = imania spoločnosti; (b) kompenzovanie deficitu zisku v roku zúčtovania, pokiaľ nie je krytý ziskom preneseným z predchádzajúceho roka; alebo (c) vyrovnanie prenesenej straty spoločnosti z minulého roka. Pokiaľ sa UG s ručením obmedzeným podarí postupným navyšovaním dosiahnuť alebo presiahnuť imanie 25 000 eur (suma zodpovedajúca minimálnemu základnému imaniu potrebného na založenie GmbH v zmysle § 5 ods. 1 GmbHG), môže sa takáto UG s ručením obmedzeným pretransformovať na klasickú GmbH.³⁰

V rámci novej slovenskej právnej úpravy založenia spoločnosti s ručením obmedzeným sa v zmysle legislatívneho zámeru zvažuje s najväčšou pravdepodobnosťou prevziať český alebo nemecký model. Pokiaľ sa budeme inšpirovať českým modelom, právna úprava sa v ohľade založenia spoločnosti s ručením obmedzeným výrazne nezmení, zo súčasných 5000 eur sa požadované základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným zníži na 1 Euro. Pokiaľ sa prikloníme k nemeckej právnej úprave, bude potrebné presnejšie stanoviť, akú formu nemeckej spoločnosti s ručením obmedzeným si vyberieme za vzor.³¹ Inšpiráciou pre novú právnu úpravu založenia spoločnosti s ručením obmedzeným je aj nemecký model postupného dopĺňania základného imania z dosiahnutých hospodárskych výsledkov pri dočasnom zákaze vyplácania podielov na zisku. Ako odkazuje legislatívny zámer, kompenzuje sa tak prístup k obmedzeniu rizika podnikania spoločníka vytvorením spoločnosti s ručením obmedzeným s minimálnymi nákladmi postupným vytváraním kapitálovej zainteresovanosti spoločníka na obchodnej spoločnosti bez nutnosti vytvárať rezervný fond.³²

V prípade, ak si pre novú právnu úpravu založenia spoločnosti s ručením obmedzeným vezmeme za vzor nemecký model, bude dôležité si v prvom rade ujasniť, či si podobne ako Nemci ponecháme „klasickú“ spoločnosť s ručením obmedzeným v súčasnej podobe a popri nej umožníme začínajúcim podnikateľom variant „malej s.r.o.-čky“ bez kapitálovej záťaže s minimálnym povinným základným imaním, alebo, podobne ako Česi, len znížime základné imanie terajšej spoločnosti

---

28 JÄGER C. - HEUPEL T. *Management Basics - Grundlagen der Betriebswirtschaftslehre – dargestellt im Unternehmenslebenszyklus*, Nemecko : Springer. 2019. s. 153.

29 § 15a InsO, § 266a StGB.

30 § 5a ods. 3 GmbHG a § 57c GmbHG.

31 Buď klasická GmbH alebo UG ručením obmedzeným (v legislatívnom zámere to nie je výslovne uvedené).

32 Legislatívny zámer s. 20.

s ručením obmedzeným z 5000 eur na 1 euro. Ak by sme sa v tomto ohľade priklonili k nemeckej právnej úprave, treba si podľa nášho názoru položiť otázku, či by takýto model zníženia kapitálovej záťaže pri založení spoločnosti s ručením obmedzeným mal, reflektujúc na súčasnú právnu úpravu, zmysel. V Nemecku je minimálne základné imanie pri založení GmbH stanovené na 25 000 eur, pričom v momente založenia spoločnosti musí byť toto základné imanie minimálne do polovice (t.j. aspoň 12 500 eur) splatené na účet spoločnosti, ktorá musí mať možnosť s týmito prostriedkami voľne disponovať. Ide teda o sumu 5x vyššiu ako je tomu u nás na Slovensku. Takýto, relatívne vysoký, počiatočný kapitál predstavuje aj pre samotných veriteľov lepšiu záruku dôveryhodnosti a solventnosti danej spoločnosti. Na Slovensku je minimálna hodnota základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným 5000 eur. Pred podaním návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra sa musí každý peňažný vklad splatiť najmenej vo výške 30 %. Nepeňažný vklad musí byť splatený v plnom rozsahu ešte pred zápisom spoločnosti do obchodného registra. Celková hodnota vkladov, či už peňažných alebo nepeňažných, musí predstavovať pred zápisom do obchodného registra aspoň polovicu zo zákonom ustanovenej minimálnej výšky základného imania (t. j. aspoň 2500 eur).³³ Je to iba pätina z povinnej hodnoty, ktorá musí byť splatená v momente založenia spoločnosti s ručením obmedzeným podľa nemeckého práva. V nemeckej obchodno-právnej úprave má preto zmysel popri klasickej GmbH, ktorá je z pohľadu kapitálovej náročnosti pomerne náročná, poskytnúť začínajúcim podnikateľom možnosť založenia si „malej GmbH“, pre ktorú postačuje základné imanie 1 euro. Je potrebné sa však zamyslieť nad skutočnosťou, že za 15 rokov svojej existencie majú UG s ručením obmedzeným v nemeckej obchodnej praxi zlú povesť a sú z pohľadu veriteľov považované za nedôveryhodné. A je tomu tak najmä kvôli ich absentujúcemu predpísanému základnému imaniu.³⁴

Myslíme si, že netreba ignorovať skutočné kapitálové potreby spoločností v prospech jej čo najlacnejšieho založenia. Medzi *hlavné funkcie základného imania* patrí *poskytnúť spoločnosti skutočný majetok v počiatočnej fáze*, aby sa spoločnosť mohla čo najlepšie etablovať na hospodárskej súťaži, aby bola schopná pokryť svoje fixné náklady (ako prenájom obchodných priestorov a pod.), a aby mohla úspešne zvyšovať svoje investície. Vyššie imanie obchodnej spoločnosti zvyšuje jej konkurencieschopnosť na hospodárskej súťaži a dôveryhodnosť zo strany veriteľov. Zároveň sa tak zlepšuje podnikateľské prostredie ako také. Zakladatelia spoločnosti s minimálnym imaním si musia tiež zvážiť, že spoločnosť bez kapitálu má aj svoje marketingové nevýhody, prípadne môže mať takáto spoločnosť problémy so získaním pôžičky.³⁵

33 § 111 ods. 1 OBZ.

34 Aj z toho dôvodu si väčšina úspešných UG s ručením obmedzeným navýši imanie aspoň do výšky 25 000 eur a zmení svoje postavenie na klasickejšiu GmbH (upozorňujeme, že v takomto prípade nejde o zmenu právnej formy ako takej, keďže UG s ručením obmedzeným de facto je GmbH, na ktorú sa len vzťahuje niekoľko osobitných ustanovení v GmbHG). Blížšie pozri: JÄGER C. - HEUPEL T. *Management Basics - Grundlagen der Betriebswirtschaftslehre – dargestellt im Unternehmenslebenszyklus*. Nemecko : Springer, 2019. s. 153.

35 Porovnaj: MIRAS, A. *Die neue Unternehmergeellschaft: UG (haftungsbeschränkt) und vereinfachte Gründung nach neuem Recht* ; mit Formularteil. 2. Vollständ. überarb. Auflage. München : C. H. Beck, 2008. s. 17 – 21.

Za ďalšie dôležité funkcie základného imania právna teória často uvádza jeho *garančnú a zabezpečovaciu funkciu*.³⁶ Zabezpečovacia funkcia základného imania v kontinentálnej Európe vyplýva z obchodných smerníc, ktoré vyžadovali reálne vytvorenie a udržanie základného imania. Od tejto povinnosti sa časom upustilo, keďže prax ukázala, že základné imanie je nespoľahlivým ukazovateľom platobnej schopnosti obchodnej spoločnosti.³⁷ Základné imanie predstavuje statickú veličinu, nemení sa v závislosti od hospodárskych výsledkov spoločnosti, ale k jeho zmenám dochádza na základe rozhodnutí riadiacich orgánov spoločnosti. Údaj o výške základného imania obchodnej spoločnosti neodzrkadľuje aktuálnu hospodársku situáciu v spoločnosti, a preto ani nemá dostatočnú vypovedaciu schopnosť o skutočnom finančnom stave spoločnosti.³⁸ Aj keď sa základnému imaniu pripisuje veľká váha, realitou na Slovensku je, že začínajúci podnikatelia si základné imanie vytvárajú len za účelom splnenia si zákonnej povinnosti alebo si ho vytvárajú len fiktívne. Preto si myslíme, že základné imanie by malo v prvom rade poskytnúť začínajúcemu podnikateľovi potrebné finančné prostriedky na zabezpečenie riadneho vykonávania podnikateľskej činnosti a malo by odzrkadľovať aj rozsah jeho podnikateľského zámeru. Nestotožňujeme sa preto s názorom, že 1 euro postačuje akémukoľvek podnikateľovi na jeho podnikateľský zámer. Vychádzajúc aj z hodnotenia 15-ročnej obchodnej praxe právnej existencie UG s ručením obmedzeným, sú tieto „1-eurové spoločnosti“ považované v nemeckej spoločnosti za nedôveryhodné a aj z toho dôvodu sa väčšina z týchto podnikateľských subjektov snaží po dovŕšení potrebného kapitálu zmeniť status na klasickú GmbH.

Myslíme si, že zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným nie je správna cesta k zlepšeniu podnikateľského prostredia na Slovensku. Súčasných 5000 eur (príp. 2500 eur)³⁹ je v porovnaní s nemeckým modelom pomerne nízky kapitál pre začínajúceho podnikateľa. A reflektujúc na počet existujúcich spoločností s ručením obmedzeným vo vzťahu k iným obchodným spoločnostiam na Slovensku môžeme konštatovať, že spoločnosti s ručením obmedzeným sú aj napriek nastavenej súčasnej minimálnej výške základného imania veľmi obľúbené a zakladateľov ich povinný kapitál pri výbere formy podnikania neodrádza. Preto sa neprikláňame k názoru, že súčasná výška základného imania predstavuje značnú záťaž pre zakladateľa obchodnej spoločnosti.⁴⁰

Čo sa týka finančnej záťaže jednotlivca – jedného zo zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným, slovenský obchodný zákonník na rozdiel od českej a nemeckej právnej úpravy ustanovuje aj *minimálny vklad* každého spoločníka do spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorý musí byť v zmysle ustanovenia § 109

---

36 PATAKYOVÁ M. et al. *Obchodný zákonník a komentár*. 3. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010. s. 138 s. 1

37 ČERNÁ, S. Přehodnotí Evropa přístup k základnímu kapitálu? In *Právní rozhledy*, 22/2005, s. 816.

38 SUCHOŽA, J. - HUSÁR, J. a kol. *Obchodné právo*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009, s. 321.

39 2500 eur predstavuje polovicu zo základného imania 5000 eur, ktorú je potrebné splatiť pred podaním návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra (§ 111 OBZ).

40 Legislatívny zámer, s. 19.

ods. 1 OBZ aspoň 750 eur. Pri zápise spoločnosti do obchodného registra musí byť každý peňažný vklad splatený aspoň 30 %. Celú hodnotu vkladu je spoločník povinný splatiť v lehote ustanovenej zákonom alebo určenej spoločenskou zmluvou. Podľa § 113 od. 1 OBZ je najneskoršia zákonná lehota 5 rokov od vzniku spoločnosti, prípadne od vstupu spoločníka do spoločnosti alebo od prevzatia záväzku na nový vklad. Čiže berúc do úvahy jednotlivca – jedného zo zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným, pri založení spoločnosti môže činiť jeho počiatočná investícia do spoločnosti iba 225 eur (30% z 750 eur). Väčšinu spoločností s ručením obmedzeným na Slovensku tvoria tzv. „jednoosobové“ spoločnosti. Popularita spoločností s ručením obmedzeným založených práve jednou osobou je dôkazom toho, že súčasná právna úprava povinného minimálneho základného imania nie je dôvodom, ktorý by všeobecný záujem o tento typ obchodnej spoločnosti odrádzal.

3. Vklad spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným

Základné imanie spoločnosti tvoria vklady spoločníkov. Podľa zákonného znenia § 59 ods. 1 OBZ je vkladom spoločníka súhrn peňažných prostriedkov („peňažný vklad“) a iných peniazmi ocenených hodnôt („nepeňažný vklad“), ktoré spoločník vkladá do spoločnosti a podieľa sa nimi na výsledku podnikania spoločnosti. Peňažným vkladom tak podľa zákonného znenia sú určité peňažné prostriedky, ktoré spoločník vkladá do spoločnosti. Za nepeňažný vklad sa považujú iné peniazmi ocenené hodnoty – majetok, ktorého hospodárska hodnota sa dá určiť. Môže to byť akákoľvek peniazmi ocenená *hodnota*, ako napríklad hnutelné a nehnuteľné veci, podnik alebo jeho časť, cenné papiere, pohľadávky, práva či iné majetkové hodnoty ako práva duševného alebo priemyselného vlastníctva. Tento majetok pritom vôbec nemusí súvisieť s predmetom podnikania danej spoločnosti. Základné imanie predstavuje vždy iba peňažné vyjadrenie súhrnu vkladov spoločníkov do spoločnosti, a preto sa nepeňažné vklady a určenie ich peňažnej sumy vždy musia uviesť v zakladateľskom dokumente spoločnosti. Hodnota nepeňažného vkladu sa určí znaleckým posudkom, ktorý musí obsahovať aj opis nepeňažného vkladu a spôsob jeho ocenenia. Pri cenných papieroch musí obsahovať údaj o tom, či jeho hodnota zodpovedá emisnému kurzu upísaných akcií splácaných týmto vkladom alebo hodnote prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti.⁴¹

Zákon obsahuje aj negatívne vymedzenie vkladu, podľa § 59 ods. 2 OBZ vklady spočívajúce v záväzku *vykonať prácu alebo poskytnúť služby* sa zakazujú. V novej právnej úprave obchodných spoločností, pokiaľ ide o predmet vkladu do spoločností s ručením obmedzeným, predpokladá sa zotrvanie na súčasnej právnej úprave a nepredpokladá sa ani umožnenie vkladu do základného imania vo forme prác a služieb.⁴² V niektorých európskych krajinách je však aj takáto forma vkladu umožnená: napríklad podľa francúzskej právnej úpravy je možné splácať vklad prevedením určitého „výkonu“, ktorý je presne špecifikovaný v zakladateľskom

41 VOJČÍK, P. Nepeňažný vklad do obchodnej spoločnosti. In *Právny obzor*, 81, 1998, č. 6; porovnaj: § 59 ods. 3 OBZ.

42 Legislatívny zámer, s. 19.

dokumente, a za ktorý sa považuje vykonanie práce alebo poskytnutie služby; podľa talianskej právnej úpravy môžu vklad tvoriť všetky aktíva, ktoré majú hospodársku hodnotu – t. j. za vklad za implicitne považuje aj vykonanie práce alebo poskytnutie služby.⁴³

V nemeckej právnej úprave sa povinná forma vkladu odlišuje podľa toho, o aký typ spoločnosti s ručením obmedzeným ide. V klasickej GmbH môžu základné imanie tvoriť peňažné vklady (z nem. „*Geldbetrag*“) aj nepeňažné vklady (z nem. „*Sacheinlage*“).⁴⁴ Čo sa týka oceňovania *nepenažného vkladu*, v Nemecku platí úplne odlišný princíp jeho oceňovania, či už v porovnaní so slovenskou alebo s českou právnou úpravou. Pokiaľ sa do spoločnosti vkladá nepenažný vklad, musí byť v zakladateľskom dokumente presne stanovený predmet tohto nepenažného vkladu a jeho započítanie na obchodnom podiele určitou menovitou hodnotou. Podľa ustanovenia § 5 ods. 4 GmbHHG spočíva tiež povinnosť doloženia tzv. „*správu o založení spoločnosti*“⁴⁵, v ktorej spoločníci dokladajú tzv. „*podstatné okolnosti*“ preukazujúce primeranosť hodnoty nepenažného vkladu, ktorý sa má započítať do obchodného podielu. Ide kvázi o určenie hodnoty nepenažného vkladu samotným spoločníkom, ktorý v tejto správe dokladá primeranosť jeho ohodnotenia. Oproti slovenskej a českej právnej úprave sa tak *nevyžaduje znalecký posudok* o hodnote nepenažného vkladu. Pokiaľ by bol nepenažný vklad v správe o založení spoločnosti umelo nadhodnotený, podľa nemeckej právnej úpravy môže súd odmietnuť zapísať takúto spoločnosť do obchodného registra.⁴⁶

Pre UG s ručením obmedzeným však platí odlišná právna úprava a podľa § 5a ods. 2 GmbHHG sú nepenažné vklady pre takúto spoločnosť *ex lege* zakázané. V prípade, ak sa v novej slovenskej právnej úprave uzákoní navrhované zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným na 1 euro (podľa českého modelu „jednokorunovej s.r.o.-čky“ alebo nemeckého modelu UG s ručením obmedzeným), máme za to, že bude potrebné upraviť aj *formu vkladu* pri takejto forme spoločnosti, t. j. či budú môcť základné imanie tvoriť peňažné aj nepenažné vklady (podľa českej právnej úpravy) alebo iba peňažné vklady (podľa nemeckej právnej úpravy UG s ručením obmedzeným).

Na rozdiel od slovenského (a aj českého) zákona, nemecká právna úprava zakotvuje aj formu peňažného vkladu, a to, že menovitá hodnota každého obchodného podielu musí znieť na celé eurá.⁴⁷ Peňažný vklad v GmbH a rovnako aj v UG s ručením obmedzeným tak *nemôže byť tvorený eurocentami*.⁴⁸

---

43 HILPOLD, P. - PERATHONER, Ch. – STEINMAIR, W. *Die Reform des italienischen Gesellschaftsrechts*. 1. Auflage. Innsbruck : Innsbruck University Press, 2006, s. 22.

44 § 5 ods. 4 GmbHHG.

45 Z nem. „*der Sachgründungsbericht*“.

46 § 9c ods. 1 GmbHHG (porovnaj: § 59 ods. 3 OBZ).

47 § 5 ods. 2 GmbHHG.

48 Porovnaj: Slovenská právna úprava ani v spoločných ustanoveniach (§ 59 OBZ) a ani v ustanoveniach o spoločnosti s ručením obmedzeným nevymedzuje formu peňažného vkladu. Forma peňažného vkladu je stanovená jedine v právnej úprave jednoduchej spoločnosti na akcie, podľa ktorej menovitá hodnota akcií sa vyjadruje v eurocentoch alebo v kombinácii eur a eurocentov, pričom hodnota základného imania jednoduchej spoločnosti na akcie musí

V českom právnom poriadku je základná právna úprava vkladu zakotvená v spoločných ustanoveniach pre všetky obchodné spoločnosti spoločne. V časti zákona o spoločnostiach s ručením obmedzeným sú ďalej upravené niektoré ustanovenia vkladu týkajúce sa tejto spoločnosti. Podľa spoločnej právnej úpravy v § 15 ods. 1 ZOK sa vkladom rozumie peňažné vyjadrenie hodnoty predmetu vkladu do základného imania obchodnej spoločnosti, v akciovej spoločnosti sa vklad označuje ako menovitá hodnota akcie. Predmet vkladu je v zákone definovaný ako *vec*, ktorú sa spoločník alebo budúci spoločník zaväzuje vložiť do obchodnej spoločnosti (vkladová povinnosť) za účelom nadobudnutia účasti v spoločnosti alebo zvýšenia účasti spoločníka v spoločnosti. Vkladovú povinnosť je podľa § 15 ods. 3 ZOK možné splniť splatením v peniazoch („peňažný vklad“) alebo vnesením inej peniazmi oceneľnej veci („nepeňažný vklad“).⁴⁹ Česká úprava tak, podobne ako slovenská či nemecká, rozoznáva dva druhy vkladov, a to peňažné a nepeňažné vklady. Rovnako tak je v § 17 ods. 3 ZOK negatívne vymedzené, že nepeňažný vklad nesmie byť vo forme prác alebo služieb. V osobitnej právnej úprave spoločnosti s ručením obmedzeným je stanovená minimálna výška vkladu na 1 Kč. Ustanovujú sa tiež jednotlivé povinnosti súvisiace s vkladovou povinnosťou spoločníkov (či už vo forme peňažných alebo nepeňažných vkladov).⁵⁰

Čo sa týka pojmového vymedzenia predmetu vkladu, v slovenskej právnej úprave je vkladom spoločníka súhrn peňažných *prostriedkov* (ďalej len „peňažný vklad“) a iných peniazmi oceneľných *hodnôt* (ďalej len „nepeňažný vklad“). Podľa českej právnej úpravy je predmetom vkladu *vec*. V zmysle ZOK, vkladovú povinnosť je možné splniť splatením v peniazoch (ďalej len „peňažný vklad“) alebo vnesením inej peniazmi oceneľnej *veci* (ďalej len „nepeňažný vklad“).⁵¹ Máme za to, že slovenská právna úprava pojmového vymedzenia predmetu vkladu je vhodnejšia oproti českej, a to vzhľadom na absenciu legálnej definície pojmu *vec* v slovenskom právnom poriadku. *Vec* považujeme za jeden z predmetov občianskoprávných vzťahov. (Predmetom občianskoprávných vzťahov sú *veci*, živé zvieratá, a pokiaľ to ich povaha pripúšťa, *práva* alebo *iné majetkové hodnoty*).⁵² Za *vec* sa tak nepovažujú práva alebo iné majetkové hodnoty, ktoré bývajú práve častým predmetom nepeňažných vkladov pri založení spoločnosti (napríklad know-how, práva duševného a priemyselného vlastníctva).

Ak by sme v novej právnej úprave pristúpili k úpravám pokiaľ ide o formy vkladov v spoločnosti s ručením obmedzeným, porovnávajúc nemeckú a českú právnu úpravu môžeme zhrnúť nasledovné základné rozdiely:

- a) Pri vložení nepeňažného vkladu sa podľa českej (aj slovenskej) právnej úpravy jeho hodnota určí znaleckým posudkom. V zmysle nemeckej právnej úpravy sa znalecký posudok nevyžaduje – spoločníci majú povinnosť doložiť

---

byť aspoň 1 euro. (§ 220i ods. 2 OBZ, §220 ods. 2 OBZ).

49 JOSKOVÁ, L. - PRAVDOVÁ, M. - DVOŘÁKOVÁ, E. *Nová společnost s ručením omezeným - právo - účetnictví – daně*. 3. vyd. Praha : Grada, 2018. s. 240.

50 § 142 ods. 1 a nasl. ZOK.

51 Porovnaj: § 57 ods. 1 OBZ a § 15 ods. 1 a ods. 3 ZOK.

52 § 118 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“).

správu o založení spoločnosti, v ktorej spoločníci sami dokladajú podstatné okolnosti preukazujúce primeranosť hodnoty nepeňažného vkladu, ktorý má byť započítaný do obchodného podielu.⁵³

Hodnotením oboch prístupov k oceňovaniu nepeňažných vkladov môžeme konštatovať, že slovenský a český model sa javí ako „objektívnejší“. Na druhej strane vyhotovenie znaleckého posudku nepochybne predstavuje ďalšie náklady pri vzniku spoločnosti a môže predstavovať zbytočné preťaženie pri zakladaní spoločnosti, najmä v prípadoch kedy sa zakladatelia nevedia dohodnúť na výbere znalca. Otázka skutočnej objektívnosti je tiež na mieste, keďže pri oceňovaní majetkov sa dajú jednotliví znalci do značnej miery ovplyvňovať.⁵⁴ Podľa nemeckého modelu pri umelom nadhodnotení menovitej hodnoty nepeňažných vkladov spoločníkov zakročí súd a môže odmietnuť zapísať spoločnosť do registra. Nemecký model šetrí náklady spoločníkov pri založení spoločnosti, keďže sa nevyžaduje doloženie znaleckého posudku nepeňažných vkladov pri založení spoločnosti a aj z časového hľadiska je „rýchlejší“.⁵⁵ Tiež si myslíme, že nemeckým modelom sa zároveň predchádza prípadným nezhodám zakladateľov pri výbere znalca, ktorý má určiť hodnotu nepeňažného vkladu.

- b) Podľa českého obchodného práva možno aj v „1-korunových s.r.o.-čkách“ zložiť pri ich zakladaní nepeňažný vklad. V nemeckom obchodnom práve je možné „1-eurovú s.r.o.-čku“ založiť iba peňažným vkladom (nepeňažný vklad pri UG s ručením obmedzeným je *ex lege* zakázaný).⁵⁶

V tejto otázke sa prikláňame k nemeckému modelu a nemyslíme si, že „malé s.r.o.-čky“ je vhodné zakladať pomocou nepeňažných vkladov. Ako sme uviedli v bode a) vyššie, vyhotovenie znaleckého posudku nepeňažného vkladu predstavuje ďalšiu zbytočnú finančnú záťaž pre spoločníka, ktorý, dá sa predpokladať pri výbere tohto typu spoločnosti, nedisponuje veľkým peňažným kapitálom. Rovnako tak si myslíme, že 1 euro, ako minimálne základné imanie, nepredstavuje finančnú záťaž pre akéhokoľvek podnikateľa.

- c) Čo sa týka formy peňažných vkladov, česká právna úprava neustanovuje formu peňažného vkladu tak, ako je tomu v nemeckej právnej úprave. Podľa GmbHG menovitá hodnota každého obchodného podielu musí znieť na celé eurá.⁵⁷

53 Porovnaj: § 59 ods. 3 OBZ; § 143 ods. 1 ZOK a § 5 ods. 4 GmbHG.

54 Určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava, v zjavnom nepomere k skutočnej hodnote vkladateľného majetku môže mať za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o vložení nepeňažného vkladu (Rozsudok NS SR, sp. zn. 4 Obo 125/2003).

55 Pôvodne mali registrové súdy v Nemecku povinnosť dôkladne preskúmať zakladateľskú dokumentáciu spoločností s ručením obmedzeným s cieľom zistenia, či nedošlo hoci aj k menším nadhodnoteniam nepeňažných vkladov. Viedlo to však k zbytočným preťažiam pri zakladaní spoločností a zisťovanie bolo vyhodnotené ako neefektívne vo vzťahu k jeho prínosom a zaťaženi súdov. Bližšie pozri: MEYER-LANDRUT, J. - MILLER, F. - NIEHUS, R. J. *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG) einschließlich Rechnungslegung zum Einzel- sowie zum Konzernabschluss: Kommentar*. Nemecko : De Gruyter. 2014. s. 142-143.

56 Porovnaj: § 142 ods. 1 a nasl. ZOK a § 5a ods. 2 GmbHG.

57 § 5 ods. 2 GmbHG.

V novej právnej úprave obchodných spoločností by bolo podľa nášho názoru vhodné právne zakotviť formu peňažného vkladu na celé eurá. Myslíme si, že by sme sa mohli v tomto smere inšpirovať nemeckým právom, ktoré pozitívnym spôsobom určuje peňažný vklad v spoločnosti s ručením obmedzeným.⁵⁸

4. Počet zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným

Podľa slovenského obchodného práva môže spoločnosť s ručením obmedzeným založiť *minimálne* jedna osoba a spoločnosť môže mať *najviac* 50 spoločníkov.⁵⁹ Väčšinu spoločností s ručením obmedzeným na Slovensku však tvoria spoločnosti, v ktorých vystupuje len jeden spoločník.⁶⁰ Ustanovenie § 104 ods. 2, 3 OBZ tak zakotvuje ako minimálnu, tak aj maximálnu hranicu počtu jej zakladateľov. Žiadna iná z obchodných spoločností na Slovensku pritom nemá právne zakotvenú maximálnu hranicu počtu zakladateľov.⁶¹ Keďže nám ako vzor pri budúcej právnej úprave obchodných spoločností na Slovensku slúži český a nemecký model, uvedieme dva možné varianty právnej úpravy stanovenia počtu zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným:

V českej právnej úprave obchodných spoločností nenájdeme zakotvený minimálny a maximálny počet zakladateľov v paragrafovom znení každej zo spoločností osobitne tak, ako je tomu v OBZ. V spoločných ustanoveniach pre obchodné spoločnosti

58 Porovnaj: § 5 ods. 2 GmbHG.

59 § 104 ods. 2, 3 OBZ.

60 Ako sa uvádza v Legislatívnom zámere (s. 5), obmedzené ručenie jediného spoločníka za záväzky spoločnosti s ručením obmedzeným spolu s odlišným daňovým a odvodovým režimom vedú k masívnemu využívaniu tejto formy obchodných spoločností. Prítomné je časté ignorovanie pravidiel chrániacich majetok obchodných spoločností (rozdeľovanie majetku spoločnosti spoločníkom, tunelovanie spoločnosti), či zlyhávanie zodpovednostných mechanizmov (najmä zodpovednosť členov orgánov spoločnosti za spôsobenú škodu). Preto je potrebné zamyslieť sa, ako zabrániť špekuláciám zo strany spoločníkov v spoločnostiach s ručením obmedzeným, ktorí zneužívajú režim obmedzeného ručenia jediného spoločníka. V novej právnej úprave obchodných spoločností považujeme za potrebné adekvátne nastaviť povinnosť spoločníkov niesť zodpovednosť za záväzky z podnikateľskej činnosti. Tým by sa posilnila dôveryhodnosť spoločností s ručením obmedzeným ako taká, zlepšilo by sa postavenie ich veriteľov, čo by v konečnom dôsledku priaznivo ovplyvnilo celé podnikateľské prostredie na Slovensku.

61 podľa § 76 OBZ „*Verejnou obchodnou spoločnosťou je spoločnosť, v ktorej aspoň dve osoby podnikajú pod spoločným obchodným menom a ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne všetkým svojím majetkom*“; podľa § 93 ods. 1 „*Komanditná spoločnosť je spoločnosť, v ktorej jeden alebo viac spoločníkov ručí za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (komanditisti) a jeden alebo viac spoločníkov celým svojím majetkom (komplementári)*“; podľa právnej úpravy akciovkej spoločnosti § 162 ods. 1 „*Spoločnosť môže založiť jeden zakladateľ, ak je zakladateľ právnickou osobou, inak dvaja alebo viaceri zakladatelia.*“ Čo sa týka jednoduchej spoločnosti na akcie, v zmysle § 220h. ods. 3 sa na ustanovujúci počet zakladateľov použije ustanovenie akciovkej spoločnosti.

sa vyslovene uvádza, že kapitálovú spoločnosť môže založiť jediný zakladateľ.⁶² Najvyšší povolený počet zakladateľov sa v spoločných ustanoveniach neuvádza a neuvádza sa ani v osobitnej právnej úprave spoločnosti s ručením (§ 132 a nasl. ZOK). Podľa českej právnej úpravy tak spoločnosť s ručením obmedzeným môže založiť minimálne jedna osoba a môže mať neobmedzené množstvo spoločníkov.

Obdobne je tomu aj v nemeckej obchodnoprávnej úprave. Rozdiel oproti českej zneniu spočíva v tom, že počet zakladateľov je v § 1 GmbHG konkrétne uvedený pre spoločnosti s ručením obmedzeným, a to nasledovne: „*Spoločnosti s ručením obmedzeným môžu byť založené jednou alebo viacerými osobami v súlade s ustanoveniami tohto zákona na akýkoľvek zákonný účel.*“⁶³

Či už sa v tomto ohľade prikloníme k prvému (českému) alebo k druhému (nemeckému) variantu stanovenia počtu zakladateľov, podľa nášho názoru by sa v budúcej právnej úprave obchodných spoločností malo upustiť od zákonného ustanovenia maximálneho počtu spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným a v novej právnej úprave obchodných spoločností by spoločnosť s ručením obmedzeným mala mať *neobmedzený počet zakladateľov* tak, ako je to v okolitých štátoch. Myslíme si, že aj napriek tomu, že spoločnosti s ručením obmedzeným sú vo väčšine prípadov tvorené menším počtom zakladateľov, zákonné stanovenie povinnosti maximálneho počtu zakladateľov v spoločnosti s ručením obmedzeným môže predstavovať určitú nevýhodu slovenských spoločností s ručením obmedzeným v hospodárskej súťaži oproti podobným formám obchodných spoločností zakladaných v zahraničí.

Záver

Zamerali sme sa na niektoré z otázok navrhovaných zmien právnej úpravy spoločnosti s ručením obmedzeným. V prvej kapitole sme zadefinovali spoločnosť s ručením obmedzeným ako kapitálovú spoločnosť a v nasledujúcich troch kapitolách sme postupne analyzovali inštitút základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným, vkladovú povinnosť spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným a minimálnu výšku jednotlivých vkladov spoločníkov, ako aj obmedzenie počtu zakladateľov v spoločnosti s ručením obmedzeným. V každej kapitole sme pritom v prvom rade definovali základné pojmy, uviedli sme súčasnú súvisiacu slovenskú právnu úpravu a navrhované zmeny podľa legislatívneho zámeru, a následne sme pomocou metódy komparácie využili českú a nemeckú právnu úpravu vybraných otázok navrhovaných zmien právnej úpravy spoločnosti s ručením obmedzeným. Každá kapitola záverom obsahuje názory autora k vytýčeným otázkam vybraných navrhovaných zmien, kritické zhodnotenie súčasnej a navrhovanej právnej úpravy reflektujúcej na český a nemecký model, ako aj návrhy *de lege ferenda*.

Zamerajúc sa na vybrané inštitúty spoločnosti s ručením obmedzeným, v komparácii s českým a nemeckým modelom konštatujeme nasledovné závery:

---

62 § 11 ZOK

63 § 1 GmbHG

V novej právnej úprave spoločnosti s ručením obmedzeným by mali byť eliminované jej znaky osobnej spoločnosti obdobne ako je to v nemeckom alebo v českom modeli. V tej súvislosti by sa malo *upustiť od zásady jednotnosti obchodného podielu*, ktorá predstavuje jeden zo znakov typických pre osobné obchodné spoločnosti. Spoločníci by tak mali viacero obchodných podielov súčasne, s ktorými by mohli osobitne disponovať (budú samostatným predmetom prevodu, prechodu a bude na nich možné zriadiť samostatné záložné právo). Súčasná jednotnosť obchodného podielu môže v praxi vyvolať problémy, a to najmä v súvislosti so zriadením záložného práva na obchodný podiel. Problém môže vyvstať v prípade, pokiaľ by spoločník (majiteľ obchodného podielu, ktorý je zaťažený záložným právom) nadobudol neskôr ďalší obchodný podiel. V zmysle už uvedeného ust. § 114 ods. 2 OBZ môže mať spoločník iba jeden obchodný podiel, a tak by sa oba obchodné podiely zlúčili do jedného obchodného podielu. Takýto obchodný podiel by tak síce bol zaťažený záložným právom, avšak záložná zmluva by sa nevzťahovala na jeho celú časť, ale iba na tú časť obchodného podielu, ktorý spoločník nadobudol neskôr (napríklad jeho novým vkladom). V českej ani v nemeckej právnej úprave sa takáto zásada jednotnosti obchodného podielu neuplatňuje.

Čo sa týka výšky minimálneho základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným, reflektujúc na hlavné funkcie základného imania si myslíme, že jeho zníženie nie je správna cesta k zlepšeniu podnikateľského prostredia na Slovensku. Netreba ignorovať skutočné kapitálové potreby spoločnosti v prospech jej čo najlacnejšieho založenia. Medzi hlavné funkcie základného imania patrí *poskytnúť spoločnosti skutočný majetok v počiatočnej fáze*, aby sa spoločnosť mohla čo najlepšie etablovať v hospodárskej súťaži, aby bola schopná pokryť svoje fixné náklady (ako prenájom obchodných priestorov a pod.), a aby mohla úspešne zvyšovať svoje investície. Vyššie imanie obchodnej spoločnosti zvyšuje jej lepšiu konkurencieschopnosť na hospodárskej súťaži a tiež zvyšuje dôveryhodnosť zo strany veriteľov. Zároveň tak to má dopad na lepšie podnikateľské prostredie ako také. Ako uvádzame v texte príspevku, spoločnosti bez kapitálu môžu mať značné nevýhody aj zo strany tretích subjektov, napríklad marketingové, prípadne môžu mať problémy so získaním pôžičky, ako je tomu v Nemecku pri UG (haftungsbeschränkt).

V otázke formy vkladov spoločníkov do spoločnosti sa prikláňame k nemeckému modelu a nemyslíme si, že „malé s.r.o.-čky“ je vhodné zakladať pomocou nepeňažných vkladov tak, ako je tomu v českom modeli. Tiež by podľa nášho názoru bolo vhodné právne zakotviť formu peňažného vkladu na celé eurá (myslíme si, že by sme sa mohli v tomto smere inšpirovať nemeckým právom, ktoré pozitívnym spôsobom určuje peňažný vklad v spoločnosti s ručením obmedzeným).

Podľa ustanovenia § 105 ods. 3 ObZ: „*Spoločnosť môže mať najviac 50 spoločníkov.*“ Ani v českej, ani v nemeckej právnej úprave zákon neurčuje maximálny počet spoločníkov v obchodných spoločnostiach tak, ako je tomu na Slovensku. Myslíme si preto, že by sa malo upustiť od zákonného limitovania počtu spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným, keďže to môže predstavovať nevýhodu pri zakladaní slovenských spoločností s ručením obmedzeným v hospodárskej súťaži oproti podobným formám obchodných spoločností zakladaných v zahraničí.

Literatúra:

- BAŇACKÁ, L. 2009. Prevoditeľnosť obchodného podielu. In *Bulletin slovenskej advokácie*. ISSN 1335-1079, 2009, č. 3, s. 10-18.
- ČERNÁ, S. 2005. Přehodnotí Evropa přístup k základnímu kapitálu? In *Právní rozhledy*, 22/2005. Praha : C. H. Beck. 2005. s. 816 – 823.
- ELIÁŠ, K. 1990. Základní jmění společnosti s ručením omezeným a jeho změny. In *Právní rádce*, 1990. č. 9.
- HILPOLD, P. - PERATHONER, Ch. – STEINMAIR, W. 2006. *Die Reform des italienischen Gesellschaftsrechts*. 1. Auflage. Innsbruck : Innsbruck University Press, 2006. 327 s. ISBN 978-3-7255-5286-3.
- JÄGER, C. – HEUPEL, T. 2019. *Management Basics - Grundlagen der Betriebswirtschaftslehre – dargestellt im Unternehmenslebenszyklus*. 2019. Nemecko : Springer. 404 s. ISBN 978-3-658-11229-5.
- JOSKOVÁ, L. – PRAVDOVÁ, M. – DVOŘÁKOVÁ, E. 2018. *Nová společnost s ručením omezeným - právo - účetnictví – daně*. 3. vyd. Praha : Grada, 2018. 240 s. ISBN 978-80-2472-633-5.
- KUBÍČEK, P. - ŠKRINÁR, A. - NEVOLNÁ, Z. - KOLKUSOVÁ, R. - ĎURICA, M. 2021. *Obchodné právo*. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021. 398 s. ISBN 978-80-7380-731-3.
- MATT, T. 2017. *Einflussnahmerechte des GmbH-Gesellschafters im Vergleich zum Aktionär der AG*. Essen : University of Applied Sciences, 2017. ISBN 978-33-4686-346-1.
- MEYER-LANDRUT, J.- MILLER, F.- NIEHUS, R. J. 2014. *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG) einschließlich Rechnungslegung zum Einzel- sowie zum Konzernabschluss: Kommentar*. Nemecko : De Gruyter. 2014. 1886 s. ISBN 978-31-1090-377-5.
- MIRAS, A. 2008. *Die neue Unternehmergesellschaft: UG (haftungsbeschränkt) und vereinfachte Gründung nach neuem Recht ; mit Formulareteil*. 2. Vollständ. überarb. Auflage. München : C. H. Beck. 147 s. 2008. ISBN 978-3-406-61394-4.
- OVEČKOVÁ, O. a kol. 2012. *Obchodný zákonník*. Komentár. 3. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2012. 1182 s. ISBN 978-80-80-434-8.
- SUCHOŽA, J. - HUSÁR, J. a kol. 2008. *Obchodné právo*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009. 317 s. pozri aj: Ovečková, O. a kol. 2008. *Obchodný zákonník*. Komentár. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2008. 1100 s. ISBN 978-8-080-782-90-0.
- PATAKYOVÁ, M. et al. 2010. *Obchodný zákonník a komentár*. 3. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010. 1199 s. ISBN 978-80-7400-314-1.
- VOJČÍK, P. 1998. Nepeňažný vklad do obchodnej spoločnosti. In *Právny obzor*, 81, 1998, č. 6.
- WILMSCHEN, J. 2009. *Die Rechtsform der Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt) im Rahmen der Existenzgründung*, Duisburg : GRIN Verlag, 2009. ISBN 978-3-640-73571-6.
- MS SR: Legislatívny zámer rekodifikácie práva obchodných spoločností, [online], 2021, [cit. 30.10.2023]. 26 s. Dostupné na internete: https://www.justice.gov.sk/dokumenty/2022/02/Legislativny-zamer-ZoOSaS_2021.pdf
- Rozsudok NS SR, sp. zn. 4 Obo 125/2003.

- Zákon č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník).
- Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách).
- Zákon o spoločnostiach s ručením obmedzeným v revidovanom znení uverejnenom vo Federálnom vestníku zákonov, časť III, klasifikačné číslo 4123-1 (Federálny vestník 2023 I č. 51) („GmbHG“).
- Trestný zákon v znení zverejnenom 13. novembra 1998 (BGBl. I s. 3322), ktorý bol naposledy zmenený a doplnený článkom 1 zákona z 26. júla 2023 (BGBl. 2023 I č. 203) („StGB“)

Summary: Selected Issues of the Proposed Changes to the Legal Regulation of Limited Liability Companies (Comparison with the Czech and German Legal Regulation)

Summarizing the most important proposals of the *de lege ferenda* in the matter of the recodification of the law of commercial companies in Slovakia, focusing on selected institutes of limited liability companies, the author states the following:

In the new legal regulation of the limited liability company, its characteristics of a personal company should be eliminated, similarly to the German or Czech models; In this context, the principle of the uniformity of the business share, which is one of the characteristics typical of personal business companies, should be abandoned. The partners would thus have several business shares at the same time, which they could separately dispose of (they will be a separate subject of transfer, transition and it will be possible to establish a separate lien on them). The current uniformity of the business share can cause problems in practice, especially in connection with the establishment of a lien on the business share.

Regarding the amount of the minimum share capital of a limited liability company, reflecting on the main functions of the share capital, we think that its reduction is not the right way to improve the business environment in Slovakia. The real capital needs of companies should not be ignored in favor of establishing it as cheaply as possible. The main functions of share capital are to provide the company with real assets at the initial stage, so that the company can establish itself in the competition as best as possible, to be able to cover its fixed costs (such as renting business premises, etc.), and to be able to successfully increase its investments. A higher capital of a trading company increases its better competitiveness in the economic competition and also increases the credibility of the creditors. At the same time, it has an impact on a better business environment as such. As we mention in the text of the post, companies without capital can also have significant disadvantages from third parties, for example marketing, or they can have problems obtaining a loan, as is the case in Germany with UG (haftungsbeschränkt).

Regarding the form of shareholders' contributions to the company, we lean towards the German model and do not think that „small limited liability companies „ should be established using non-monetary contributions, as is the case in the Czech model. Also, in our opinion, it would be appropriate to legally enshrine the form of monetary

deposit in whole euros (we think that we could be inspired in this direction by German law, which positively determines the monetary deposit in a limited liability company). According to the provisions of § 105 par. 3: „The company can have a maximum of 50 partners.“ Neither in Czech nor in German legislation does the law determine the maximum number of partners in business companies, as is the case in Slovakia. We think that the legal limitation of the number of partners in a limited liability company should be waived, as this may represent a disadvantage when establishing Slovak limited liability companies in economic competition compared to similar forms of business companies established abroad.

JUDr. Radka Kopčová, PhD. LL.M.
Paneurópska vysoká škola v Bratislave
Fakulta práva, Ústav súkromného práva
Tomášikova 20
Bratislava
Slovenská republika
e-mail: radka.kopcova@paneurouni.com

Obsah článku podlieha licenci Creative Commons Attribution 4.0 International Licence CC BY (Radka Kopčová).